משנה · סדר טהרות

משנה טבול יום

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה טבול יום

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-טבול-יום/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611161024 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 4
פרק ג 5
פרק ד 6

פרק א

א הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת לְהַפְרִישׁ, וְנָשְׁכוּ, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, חִבּוּר בְּטָבוּל יוֹם. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ חִבּוּר. מִקְרָצוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ, וְכִכָּרוֹת נוֹשְׁכוֹת זוֹ בָזוֹ, הָאוֹפֶה חֲמִיטָה עַל גַּבֵּי חֲמִיטָה עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַתַּנּוּר, וְקוֹלִית שֶׁל מַיִם הַמְחֻלְחֶלֶת, וּרְתִיחַת גְּרִיסִין שֶׁל פּוֹל רִאשׁוֹנָה, וּרְתִיחַת יַיִן חָדָשׁ, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף שֶׁל אֹרֶז, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, חִבּוּר בְּטָבוּל יוֹם. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ חִבּוּר. וּמוֹדִים בִּשְׁאָר כָּל הַטֻּמְאוֹת, בֵּין קַלּוֹת בֵּין חֲמוּרוֹת:

ב הַמְכַנֵּס חַלּוֹת עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְהַפְרִישׁ, הָאוֹפֶה חֲמִיטָה עַל גַּבֵּי חֲמִיטָה מִשֶּׁקָּרְמוּ בַתַּנּוּר, וְקוֹלִית שֶׁל מַיִם שֶׁאֵינָהּ מְחֻלְחֶלֶת, וּרְתִיחַת גְּרִיסִין שֶׁל פּוֹל שְׁנִיָּה, וּרְתִיחַת יַיִן יָשָׁן, וְשֶׁל שֶׁמֶן לְעוֹלָם, וְשֶׁל עֲדָשִׁים, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף שֶׁל טִפַּח, טְמֵאִים בְּטָבוּל יוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת:

ג מַסְמֵר שֶׁאַחַר הַכְּפָר, וְגַרְגֵּר מֶלַח קָטָן, וְחַרְחוּר פָּחוּת מִכָּאֶצְבַּע, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כָּל שֶׁהוּא נֶאֱכָל עָלָיו, טְמֵאִים בְּטָבוּל יוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת:

ד הַצְּרוֹר שֶׁבַּכְּפָר, וְגַרְגֵּר מֶלַח גָּדוֹל, וְהַתַּרְמוֹס, וְהַחַרְחוּר יָתֵר מִכָּאֶצְבַּע, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כֹּל שֶׁאֵינוֹ נֶאֱכָל עִמּוֹ, טְהוֹרִים בְּאַב הַטֻּמְאָה, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּטָבוּל יוֹם:

ה הַשְּׂעֹרָה וְהַכֻּסֶּמֶת בִּזְמַן שֶׁאֵינָן קְלוּפִים, הַתִּיאָה וְהַחִלְתִּית וְהָאָלוּם, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף אֲפוּנִים שְׁחוֹרִים, טְהוֹרִים בְּאַב הַטֻּמְאָה, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּטָבוּל יוֹם, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, טְהוֹרִים בְּטָבוּל יוֹם, וּטְמֵאִים בְּכָל הַטֻּמְאוֹת. הַשְּׂעֹרָה וְהַכֻּסֶּמֶת בִּזְמַן שֶׁהֵן קְלוּפִים, וְהַחִטָּה בֵּין שֶׁהִיא קְלוּפָה בֵּין שֶׁאֵינָהּ קְלוּפָה, הַקֶּצַח, וְהַשִּׁמְשׁוֹם, וְהַפִּלְפֶּל, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַף אֲפוּנִים לְבָנִים, טְמֵאִים בְּטָבוּל יוֹם, וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר בְּכָל הַטֻּמְאוֹת:

פרק ב

א מַשְׁקֶה טָבוּל יוֹם, כְּמַשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן. אֵלּוּ וָאֵלּוּ, אֵינָן מְטַמְּאִין. וּשְׁאָר כָּל הַטְּמֵאִין, בֵּין קַלִּין בֵּין חֲמוּרִין, הַמַּשְׁקִין הַיּוֹצְאִים מֵהֶן, כַּמַּשְׁקִין שֶׁהוּא נוֹגֵעַ בָּהֶן. אֵלּוּ וָאֵלּוּ תְּחִלָּה, חוּץ מִן הַמַּשְׁקֶה שֶׁהוּא אַב הַטֻּמְאָה:

ב קְדֵרָה שֶׁהִיא מְלֵאָה מַשְׁקִים וְנָגַע בָּהּ טָבוּל יוֹם, אִם הָיָה מַשְׁקֶה תְּרוּמָה, הַמַּשְׁקִין פְּסוּלִין וְהַקְּדֵרָה טְהוֹרָה. וְאִם הָיָה מַשְׁקֶה חֻלִּין, הַכֹּל טָהוֹר. וְאִם הָיוּ יָדָיו מְסֹאָבוֹת, הַכֹּל טָמֵא. זֶה חֹמֶר בַּיָּדַיִם מִבְּטָבוּל יוֹם. וְחֹמֶר בְּטָבוּל יוֹם מִבַּיָּדַיִם, שֶׁסְּפֵק טָבוּל יוֹם פּוֹסֵל אֶת הַתְּרוּמָה, וְהַיָּדַיִם סְפֵקָן טָהוֹר:

ג הַמִּקְפָּה שֶׁל תְּרוּמָה וְהַשּׁוּם וְהַשֶּׁמֶן שֶׁל חֻלִּין, שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן, פָּסַל אֶת כֻּלָּם. הַמִּקְפָּה שֶׁל חֻלִּין וְהַשּׁוּם וְהַשֶּׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה, שֶׁנָּגַע טְבוּל יוֹם בְּמִקְצָתָן, לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ. וְאִם הָיָה הַשּׁוּם מְרֻבֶּה, הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵימָתַי, בִּזְמַן שֶׁהֵן גּוּשׁ בַּקְּעָרָה. אֲבָל אִם הָיָה מְפֻזָּר בַּמְּדוֹכָה, טָהוֹר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רוֹצֶה בְּפִזּוּרוֹ. וּשְׁאָר כָּל הַנִּדּוֹכִין שֶׁדְּכָן בְּמַשְׁקִין. אֲבָל אֶת שֶׁדְּרְכָן לְדוּךְ בְּמַשְׁקִים וְדָכָן שֶׁלֹּא בְמַשְׁקִין וְהֵן גּוּשׁ בַּקְּעָרָה, הֲרֵי אֵלּוּ כְּעִגּוּל שֶׁל דְּבֵלָה:

ד הַמִּקְפָּה וְהַחֲמִיטָה שֶׁל חֻלִּין וְהַשֶּׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה צָף עַל גַּבֵּיהֶן, וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן, לֹא פָסַל אֶלָּא הַשֶּׁמֶן. וְאִם חִבֵּץ, כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלִךְ הַשֶּׁמֶן, פָּסָל:

ה בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ שֶׁקָּרַם עָלָיו הַקִּפָּה, נָגַע טְבוּל יוֹם בַּקִּפָּה, חֲתִיכוֹת מֻתָּרוֹת. נָגַע בַּחֲתִיכָה, חֲתִיכָה וְכָל הָעוֹלִים עִמָּה, חִבּוּר זֶה לָזֶה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, שְׁנֵיהֶם חִבּוּר זֶה לָזֶה. וְכֵן בְּקִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל גַּבֵּי פְּרוּסוֹת. מַעֲשֶׂה קְדֵרָה בַּקִּטְנִיּוֹת, בִּזְמַן שֶׁהֵן פְּרוּדִים, אֵינָן חִבּוּר. בִּזְמַן שֶׁהֵן גּוּשׁ, חִבּוּר. אִם הָיוּ גוּשִׁין הַרְבֵּה, הֲרֵי אֵלּוּ יְמָנוּ. שֶׁמָּן שֶׁהוּא צָף עַל גַּבֵּי הַיַּיִן וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּשֶּׁמֶן, לֹא פָסַל אֶלָּא הַשֶּׁמֶן. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, שְׁנֵיהֶם חִבּוּר זֶה לָזֶה:

ו חָבִית שֶׁשִּׁקְעָה לְתוֹךְ בּוֹר שֶׁל יַיִן וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, מִשְׁפָּה וּלְפָנִים, חִבּוּר. מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינוֹ חִבּוּר. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, אֲפִלּוּ עַל גַּבֵּהּ רוּם קוֹמָה וְנָגַע כְּנֶגֶד פִּיהָ, חִבּוּר:

ז חָבִית שֶׁנִּקְּבָה בֵּין מִפִּיהָ בֵּין מִשּׁוּלֶיהָ בֵּין מִצִּדֶּיהָ וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, טְמֵאָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִפִּיהָ וּמִשּׁוּלֶיהָ, טְמֵאָה. מִן הַצְּדָדִין, מִכָּאן וּמִכָּאן, טְהוֹרָה. הַמַּעֲרֶה מִכְּלִי לִכְלִי וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּקִּלּוּחַ, אִם יֵשׁ בּוֹ, יַעֲלֶה בְאַחַת וּמֵאָה:

ח בִּעְבּוּעַ שֶׁבָּחֲבִית שֶׁנִּקַּב בֵּין מִבִּפְנִים בֵּין מִבַּחוּץ וּבֵין מִלְמַעְלָן בֵּין מִלְמַטָּן, זֶה כְנֶגֶד זֶה, טְמֵא בְאַב הַטֻּמְאָה וְטָמֵא בְאֹהֶל הַמֵּת. הַפְּנִימִי מִלְּמַטָּה וְהַחִיצוֹן מִלְמַעְלָן, טָמֵא בְאַב הַטֻּמְאָה וְטָמֵא בְאֹהֶל הַמֵּת. הַפְּנִימִי מִלְמַעְלָן וְהַחִיצוֹן מִלְּמַטָּן, טָהוֹר בְּאַב הַטֻּמְאָה וְטָמֵא בְאֹהֶל הַמֵּת:

פרק ג

א כָּל יְדוֹת הָאֳכָלִים שֶׁהֵם חִבּוּר בְּאַב הַטֻּמְאָה, חִבּוּר בִּטְבוּל יוֹם. אֹכֶל שֶׁנִּפְרַס וּמְעֹרֶה מִקְצָת, רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אִם אוֹחֵז בַּגָּדוֹל וְהַקָּטָן עוֹלֶה עִמּוֹ, הֲרֵי הוּא כְמוֹהוּ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם אוֹחֵז בַּקָּטָן וְהַגָּדוֹל עוֹלֶה עִמּוֹ, הֲרֵי הוּא כָמוֹהוּ. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר, בַּטָּהוֹר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, בַּטָּמֵא. וּשְׁאָר כָּל הָאֳכָלִים, אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לֵאָחֵז בָּעֲלָה, אוֹחֵז אוֹתוֹ בָּעֲלָה. וּבַקֻּלַּח, אוֹחֵזִין אוֹתוֹ בַּקֻּלַּח:

ב יָרָק שֶׁל תְּרוּמָה וּבֵיצָה טְרוּפָה נְתוּנָה עַל גַּבָּיו, וְנָגַע טְבוּל יוֹם בַּבֵּיצָה, לֹא פָסַל אֶלָּא הַקֶּלַח שֶׁכְּנֶגְדּוֹ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, כָּל הַסֵּדֶר הָעֶלְיוֹן. אִם הָיָה כְּמִין כּוֹבַע, אֵינָהּ חִבּוּר:

ג חוּט שֶׁל בֵּיצָה שֶׁקָּרַם עַל דְּפָנוֹת שֶׁל לְפָס, וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, מִן הַשָּׂפָה וְלִפְנִים, חִבּוּר. מִן הַשָּׂפָה וְלַחוּץ, אֵינוֹ חִבּוּר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, חוּט וְכָל שֶׁנִּקְלָף עִמּוֹ. וְכֵן בְּקִטְנִיּוֹת שֶׁקָּרְמוּ עַל שְׂפָתָהּ שֶׁל קְדֵרָה:

ד עִסָּה שֶׁנִּדְמְעָה אוֹ שֶׁנִּתְחַמְּצָה בִּשְׁאוֹר שֶׁל תְּרוּמָה, אֵינָהּ נִפְסֶלֶת בְּטְבוּל יוֹם. רַבִּי יוֹסֵי וְרַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹסְלִין. עִסָּה שֶׁהֶכְשְׁרָה בְּמַשְׁקֶה וְנִלּוֹשָׁה בְּמֵי פֵרוֹת וְנָגַע בָּהֶן טְבוּל יוֹם, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, פָּסַל אֶת כֻּלָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִשְׁמוֹ, לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ:

ה יָרָק שֶׁל חֻלִּין שֶׁבִּשְּׁלוֹ בְּשֶׁמֶן שֶׁל תְּרוּמָה, וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן יְהוּדָה אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר מִשּׁוּם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, פָּסַל כֻּלָּהּ. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִשְׁמוֹ, לֹא פָסַל אֶלָּא מְקוֹם מַגָּעוֹ:

ו טָהוֹר שֶׁנָּגַס מִן הָאֹכֶל וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה, טָהוֹר. הָיָה אוֹכֵל זֵיתִים פְּצוּעִים וּתְמָרִים רְטֻבוֹת, כֹּל שֶׁהוּא רוֹצֶה לָמֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה, טָמֵא. הָיָה אוֹכֵל זֵיתִים נְגוּבִין וּתְמָרִים יְבֵשׁוֹת, כֹּל שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לָמֹץ אֶת גַּרְעִינָתוֹ וְנָפַל עַל בְּגָדָיו וְעַל כִּכָּר שֶׁל תְּרוּמָה, טָהוֹר. אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד טְבוּל יוֹם, כָּאֵלּוּ. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר, אֵלּוּ וָאֵלּוּ טְמֵאִין בִּטְבוּל יוֹם, שֶׁמַּשְׁקִין שֶׁל טָמֵא מַכְשִׁירִין לִרְצוֹנוֹ וְשֶׁלֹּא לִרְצוֹנוֹ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין טְבוּל יוֹם טָמֵא:

פרק ד

א אֹכֶל מַעֲשֵׂר שֶׁהֶכְשֵׁר בְּמַשְׁקֶה, וְנָגַע בּוֹ טְבוּל יוֹם אוֹ יָדַיִם מְסֹאָבוֹת, מַפְרִישִׁין מִמֶּנּוּ תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר בְּטָהֳרָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא שְׁלִישִׁי, וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לְחֻלִּין:

ב הָאִשָּׁה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם, לָשָׁה אֶת הָעִסָּה, וְקוֹצָה לָהּ חַלָּה וּמַפְרֶשְׁתָּהּ, וּמַנַּחְתָּהּ בְּכִפִּישָׁה מִצְרִית אוֹ בְּנָחוּתָא, וּמַקֶּפֶת וְקוֹרֵא לָהּ שֵׁם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁי, וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לְחֻלִּין:

ג עֲרֵבָה שֶׁהִיא טְבוּלַת יוֹם, לָשִׁין בָּהּ אֶת הָעִסָּה וְקוֹצִין מִמֶּנָּה חַלָּה, וּמַקֶּפֶת וְקוֹרִין לָהּ שֵׁם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא שְׁלִישִׁי, וְהַשְּׁלִישִׁי טָהוֹר לְחֻלִּין:

ד לְגִין שֶׁהוּא טְבוּל יוֹם, וּמִלְּאָהוּ מִן הֶחָבִית מַעֲשֵׂר טֶבֶל, אִם אָמַר, הֲרֵי זוֹ תְרוּמַת מַעֲשֵׂר מִשֶּׁתֶּחְשָׁךְ, הֲרֵי זוֹ תְרוּמַת מַעֲשֵׂר. אִם אָמַר, הֲרֵי זֶה עֵרוּב, לֹא אָמַר כְּלוּם. נִשְׁבְּרָה הֶחָבִית, הַלְּגִין בְּטֻבְלוֹ. נִשְׁבַּר הַלְּגִין, הֶחָבִית בְּטֻבְלָהּ:

ה בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים, מְחַלְּלִין עַל פֵּרוֹת עַם הָאָרֶץ. חָזְרוּ לוֹמַר, אַף עַל מְעוֹתָיו. בָּרִאשׁוֹנָה הָיוּ אוֹמְרִים, הַיּוֹצֵא בַקּוֹלָר וְאָמַר, כִּתְבוּ גֵט לְאִשְׁתִּי, הֲרֵי אֵלּוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. חָזְרוּ לוֹמַר, אַף הַמְפָרֵשׁ וְהַיּוֹצֵא בְשַׁיָּרָא. רַבִּי שִׁמְעוֹן שִׁזּוּרִי אוֹמֵר, אַף הַמְסֻכָּן:

ו הַכַּדּוּמִין הָאַשְׁקְלוֹנִים שֶׁנִּשְׁבְּרוּ וְאֶנְקְלִי שֶׁלָּהֶם קַיֶּמֶת, הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין. הַמַּעְבֵּר וְהַמַּזֶּרֶה וְהַמַּגּוֹב וְכֵן מַסְרֵק שֶׁל רֹאשׁ שֶׁנִּטְלָה אַחַת מִשִּׁנֵּיהֶן וַעֲשָׂאָן שֶׁל מַתְכוֹת, הֲרֵי אֵלּוּ טְמֵאִין. וְעַל כֻּלָּן אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, דָּבָר חָדָשׁ חִדְּשׁוּ הַסּוֹפְרִים וְאֵין לִי מַה לְהָשִׁיב:

ז הַתּוֹרֵם אֶת הַבּוֹר וְאָמַר, הֲרֵי זוֹ תְרוּמָה עַל מְנָת שֶׁתַּעֲלֶה שָׁלוֹם, שָׁלוֹם מִן הַשָּׁבָר וּמִן הַשִּׁפְכָה, אֲבָל לֹא מִן הַטֻּמְאָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, אַף מִן הַטֻּמְאָה. נִשְׁבְּרָה, אֵינָהּ מְדַמַּעַת. עַד הֵיכָן תִּשְׁבֹּר וְלֹא תְדַמַּע. כְּדֵי שֶׁתִּתְנַגְּלֵג וְתַגִּיעַ לַבּוֹר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, אַף מִי שֶׁהָיָה בוֹ דַּעַת לְהַתְנוֹת וְלֹא הִתְנָה, נִשְׁבְּרָה, אֵינָהּ מְדַמַּעַת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא תְנַאי בֵּית דִּין: